

2475.

E. Tuntematon.

Pielavesi.

5. Kaksi melkein lahonnutta puupalaista eräästä ranka ko'osta, joka on löydetty Jylhän kylästä Urauden talon maalta rämemaasta noin sylen syvyydestä. Niissä näkyy asejen jälkiä, joiden pitäisi lahjoittajan luulon mukaan oleman kiviaseen jälkiä.

2476.

Kiukainen.

- Kolme päässä pidettävää pronssirenngasta pronssi-ajan viimeiseltä jaksolta, renkaitten litteässä osassa on aaltomaiset pilkutetut koristukset, pyöreässä osassa on vinottaiset poikkiviivat; renkaat

2477.

- J.W. Castrenin Haapajärven kihlakunnasta kesällä 1886 keräämät esineet, jotka museoon tulivat seuraavana syksynä. Hist. Etn. m:n verif. s. 114.

Kiviasetta.

Pyhäjärvi.

1. Tasataltta, 65 mm. ptk., terältä 38 mm. lv., paikoin 12,5 mm. pks., väri harmaan sinervä, tumma; ase kapenee varrelle ja on siitä lohkeillut, terä jotenkin suora ja eheä. Kuokkiessa löydetty Pyhäjärven Hiidenniemeltä Mehtälän pellostasta.
2. Kourutalтта, 78 mm. ptk., 25-16 mm. lv., 13 mm. pks., poikkil. , väri musta, kouru kummassakin päässä, vastaisilla puolilla. Saman kylän Hyvölän talon seutuvilta kauan aikaa sitten löydetty.
3. Tasataltta, n. 55 mm. p., terältä 38, varren päästä 28 mm. l., 10 mm. pks., terä viistoksi lohkeillut; muuten ase yleensä silitetty, poikkil. . Saman kylän Leväniemen talon

Seppä Isak Viktor Jernberg Panelian kylästä Kiukaisten kappelista eräästä saman kylän alaan kuuluvasta pellostasta löytänyt joka 30 vuotta sitten oli suomaata. Hist. Mus. lunastetut Turun läänin kuvernöörin viiraston kautta, joista löydön harvinaisuuden ja tieteellisen tärkeyden vuoksi maksettiin 30 Sm.

Ktso Hist. Mus.päiväk. 24.11.86 sekä Verif.kirja sivu 109. (valok.V.A. 32:8).

2477.

Pyhäjärvi.

seutuvilta.

4. Tasataltta, 170 mm. p., terältä 43, varren päästä 30 mm. l., 26 mm. pks., terän suu on aseesta murennut ja varrelta on se muodostamaton, töykeä sekä lohkeillut. Saman kylän Marjoniemen talon pellosta löydetty.
5. Tasataltta, 86 mm. p., terältä 35 mm. l., 15 mm. pks., väri harmaa, terä eheä, vaan laskulla lohkeama, varrelta ase kokonaan lohoksilla. Löydetty Kutramoisen lahdesta, saman nimisen talon läheisyydestä samasta kylästä kuin edellinenkin.
6. Tasataltta, 55 mm. p., terältä 43 mm. l., varrelta kapeampi, 10 mm. pks., terän suulta jyrkästi kulunut, varrelta ase aivan silittämätön. Kymmenkunta vuotta sitten löydetty saman kylän Härkäviita nimellisen kruunun torpan pellosta.
7. Kourutaltta, 68 mm. ptk., terältä 36, varren päästä (katkeamalta) 40 mm. l., 16 mm. pks., kouru lyhyt terän suulta lohkeillut, varsi lohoksilla, poikkil. , löytöpaikka sama kuin n:o 4 tässä luettelossa.
8. Tasataltta, 153 mm. ptk., terältä 59, varrelta 43 mm. l., 12,5 mm. pks., poikkil. , väri sinervän harmaa. Aseesta on terä, joka näkyy olleen loivalaskuinen, kerrassaan melkein katkennut, varrelta näyttää se myöskin poikki menneen; kapenee pitkin matkaa säännöllisesti. Tuparakennuksen perustusta kaivaessa puolen kyynärän syvyydestä löydetty Niemen talosta

2477.
Pyhäjärvi.

Tikkalan niemeltä.

9. Oikokirves, 134 mm. p., terältä 58 mm. l., varrelta kapeampi, 24 mm. pks., terän suu kaareva hyvin säilynyt, varrelta ase lohoksilla, törkeää tekoa. Kyntäessä noussut Kuivaniemen talon pellosta auran.

Haapajärvi.

10. Terältä katkennut kapea kiviase, paikoin 124 mm. p., 16,5 mm. l., 7 mm. pks., poikkil. $\circ$, kuuluu olleen kolmatta osaa pitempi. Löydetty Haapajärven Harjuniemeltä kyynärän syvyydestä maasta.

11. Tasataltta, 142 mm. p., 48 mm. l., 17,5 mm. pks., terä laskee pyöreästi ja viertäen, terän suu on kaareva ja nähtävästi lohkeillut, väri musta, varrelta on ase lohoksilla ja silittämätön, Löyd. Väliojan talon pellosta Haapajärveltä.

12. Tasataltta, kirvesmäinen, 169 mm. p., ^{terältä} 64 mm. l., 21,5 mm. pks., terän muoto tuntemattomaksi lohkeillut, varrelta näyttää ase kavenneen ja olleen silitetty kokonansa, vaikka siitä laidat nyt ovat melkein kokonansa lohkeilleet. Kyntäessä löydetty Harjun talon pellosta Haapajärveltä.

13. Tasataltta, 64 mm. p., 28 mm. l., terältä, varrelta kapeampi, 11,5 mm. pks., lohkeama terän laidassa ja varrelta kummaltakin laidalta murennut terän suu jotenkin eheä, hiukan kaareva. Löydetty Murrejärveltä Purulan talon pellosta.

14. Tasataltta, 128 mm. p., terältä 51 mm. l., 10,5 mm. pks., lohkeava terän laidassa ja varrelta kummaltakin laidalta murennut, terän suu jotenkin eheä.

2477.
Haapajärvi.

kapenee tasaisesti varrelle, 15 mm. pks.,
poikkil. ; terän lasku matala ja loiva
terän suu marennut; varrelta ase lohkeillut
ja näyttää laidasta vuollun. Haapajärven Ylä-
läpäästä Himolan talon pohjoispuolelta Pelto-
lan mökin pellostä tuntematon löytäjä tavan-
nut.

15. Tasataltta, 109 mm. p., ^{terältä 41.} varren päästä 25 mm.
l., 13 mm. pks., väri musta, varrella näkyy
aseessa pitkin pituutta sieristyksen jälkiä,
vaan teränlaskun puolella on läpi aseeseen kulke-
va lohos ja toisella puolella on teräpäässä
kummassakin laidassa lohkeamia, terän suu on
äkkijyrkästi kulunut, hiukan kaareva, Jokelan
talon pellostä samasta kylästä kuin edellinen.
16. Tasataltta, 69 mm. p., terältä 30 mm. l.,
kapenee varrelle, 5 mm. pks., terän lasku ly-
hyt, terä hiukan lohkeillut. Harmaalan talon
pellostä.
17. Kourutalтта, 166 mm. p., terältä 45 mm. var-
ren päästä 32 mm. l., kaveten pitkin matkaa,
28 mm. pks., poikkil. . kouru matala,
ase terältä lohkeillut. Kotajärven takaa Mos-
kuan kankaalta, maanpinnalta.
18. Tasataltta, 102 mm. p., terältä 42 mm. l.,
kapenee tasaisesti varrelle, 14 mm. pks.,
poikkil. , terän lasku hiukan viertävä
ja terän suu kaareva; toisessa laidassa pitkin
asetta lovea, "sahan jälkiä". Löydetty Perälän

2477.
Haapajärvi.

talon pellosta.

19. Tasataltta, 121 m. p., teräpuolelta 57 mm. l., varrelle melkoisesti kapeneva, 14 mm .pks., terän suu hiukan kaareva., laidassa lohkeama terän lasku matala, varrella aseessa jotenkin vähän sievistyksen merkkiä. Katteluksen talon pellosta.
20. Tasataltta, 110 mm. p., terältä 43 mm. l., varrelta paikoin 47 mm. l., 19 mm pks., poikkil. , väri vihertävän harmaa, Kuusaan Ket-tukankaalta, Tapauksen torpan pellosta.
21. Tasataltta, 141 mm. p., terältä 35, varrelta 30 mm. l., 15 mm. pks., terä kaksijakoiseksi kulunut, lohkeamia laskulla ja terän päällä ; varrelta ase nähtävästi turmeltunut ja loh-keillut. Wehkalahden pellosta löydetty. (vakok.V.A. 6:22).
22. Pienen kirveen tapainen kiviase, 109 mm. p., terältä 40 mm. l., kaveten suuresti varrelle, 22 mm. pks., teränsuulla laidassa lohkeama , sivulta ase -näköön. Löydetty samasta paikasta kuin edellinen ase.
23. Tasataltta, 107 mm. p., terältä 45 mm. l., 18 mm. pks., poikkil. , väri tumman siner-vä, terältä lohkeillut ja muuten huonoa tekoa, Kuusaan maantieltä Haapajärveltä.
24. Tasataltta, molemmista päistä, eri puolilta teroitettu, 73 mm. p., 44-30 mm. l., 15 mm. pks., -sivulta, -poikkil. Ronkaa-lan talon pellosta.

2477.

Haapajärvi.

25. Kourutaltta, 123 mm. p., terältä 45 mm. l., 24 mm. pks., poikkil. , terä eheä, kourun laidassa pieni lohkeama; ävarrella johon ase kapenee, myöskin lohkeamia. Oksavan rannalta, Koiviston talon maalta peltoa uudesta kuokkiessa löydetty.

26. Tasataltta, 94 mm. p., terältä 34 mm. l., kapenee varrelle, 18 mm. pks., poikkil. , väri musta, lohkeama laidassa ja varren päässä Haapajärven Jämsän rannalta kulku-ukolta saatu.

Reisjärvi.

27. Kirveen teräpuoli, 86 mm. p., terältä 66 mm. l. (viistoon haljennut), 26 mm. pks. Kalasniemen talon pellostä Reisjärveltä, "lakoon lyötyjen ohran olkien päältä" löydetty.

28. Tasataltta, varrelta katkennut, 78 mm. p., terältä 37 mm. l., 16 mm. pks., ase on terältä ikäänkuin hiukan kourulla; muuten laidoista lohkeillut. Löydetty saman talon pellostä.

29. Kirveen teräkappale, 75 mm. p., 84 mm. l., 18 mm pks., väriltänsä ruskehtava, terä kaareva. Kalasniemen talon venevalkamasta.

30. Tasataltta, 103 mm. p., 44-24 mm. l., 20 mm. pks., teränlasku loiva, pitkä, terä lohkeillut; varsipää kapenee ja ohenee, päättyy tasaisesti. Kulkkulan talon suopellon ojaa kaivettaessa löydetty.

31. Taltantapainen ase, 85 mm. p., 39-24 mm. l., 16 mm. pks., lasku loivaan kummaltakin puolelta terälle, toiselta suoraan ja tasaisesti, toiselta viertäen ja pyöreästi, lohkeama terällä; poikkil. . Mattolan talon seutu-

2477.

Reisjärvi.

vilta samasta pitäjistä n. 30 v. takaperin löydetty.

32. Terälle suipponeva, tampin tapainen kiviase, 71 mm. p., 10-18 mm. l., 15 mm. pks., poikkil. ; väri musta, terä keskellä asetta, (valok.V.A. 6:3) lasku jyrkänlainen. Hakolan torpan seuduilta "kaatuneen puun juurelta" löydetty.
33. Tasataltta, 106 mm. p., 56-48 mm.l., 16 mm.pks. terän lasku jotenkin jyrkkä, lohkeama laidassa; kapeammasta päästä ohenee ase viistoon melkein kuin terälle . Savolan talon pellostä kyntäessä löydetty.
34. Kourutaltan puolisko, 108 mm. p., 20 mm. l., 16 mm. pks., "asetta on käytetty hiomena" ja sillä kulutettu toinen puolisko, joten kouruakin on vaan puoli näkyviissä. Kyrön talon seuduilta tavattu.
35. Veitsi, 90 mm. p., terän juurelta 30 mm., l., 7 mm. pks., terältä nähtävästi vuoleskelemalla tyypistetty, varsi katkennut, Kivelän talon pellostä kynnöksen jäljeltä löydetty.
36. Tasataltta, 92 mm. p., 36-29 mm. l., 17 mm. pks. poikkil. kulmikas, väri musta, terän lasku ei aivan suora, eikä tasainen, pitkänlainen, ase yleensä silitetty ja säilynyt., laidasta särö lähtenyt. Jo aikoja sitten löydetty Heikkilän talon seuduilta.
37. Teräpuoli kivituuraa tahi kirvestä, 174 mm. p., terältä 56, varren päästä(katkeamalta) 64 mm. l., 34 mm. pks., poikkil. .terä kaareva,

2477.

Reisjärvi.

laskulla toisessa laidassa lohkeama, varrelta ase lohoksella. Löydetty Antti Räisälän talon läheltä, joen rannalta, sammalesta.

38. Oikokirves, 170 mm. p., terältä 58 mm. l., kapenee varrelle, 35 mm. pks., poikkil. ; terä hyvin kaareva ( ); Kiljan järven rannalta, kivikkomäeltä löydetty.
39. Tasataltta, 59 mm. p., terältä 33 mm. l., 11 mm. pks., osaksi terältä, ja teränlaskulta vaan varsinkin varsipuolelta loveillut ja lohkeillut. Reisjärven kirkonkylästä saatu.
40. Molemmista päistä katkennut tikarin terä, 84 mm. p., keskeltä 38 mm. l., 8 mm. pks., ase on keskeltä kummaltakin puolelta harjalla ja laskee siitä kahdelle terälle. Löydetty 20 vuotta sitten Syrjälän talon pellosta, ja oli löytäessä, ilmoituksen mukaan, $\frac{2}{3}$ osaa pitempi, on hiomena käytetty.
41. Kourutaltta, 92 mm. p., terältä 38 mm. l., varrelta hiukan kapeampi, 26 mm. pks., poikkil. ; väri musta, terältä, varsinkin toisesta kourun laidasta ase lohkeillut; muuten yleensä silitetty. Löydetty Lehtolan pellosta 20 vuotta takaperin.
42. Tasataltta, 63 mm. p., terältä 44 mm. l., 16 mm. pks., teränlasku loiva, terän suulta jyrkistyvä; lohkeamia terällä ja varrella varsinkin, josta se muuten on katkennut. Saatu Kalajalan kylästä Reisjärveltä, vaikka luultavasti saman pitäjän kirkonkylästä löydetty.

2477.

Reisjärvi.

43. Tasataltta, 87 mm. p., terältä 45 mm. l., varrelta hiukan kapeampi; lähes 10 mm. pks., teränsuu hyvin kaareva ja laskun vastainen puoli vähän harjalla. Isoräisälän talon niityltä "ukon ilman jälkeen", kymmenkunta vuotta sitten löydetty".

44. Tasataltta, 132 mm. p., terältä 38, varrelta 40 mm. l., 18 mm. pks., poikkil. ; terän lasku loiva, kolmijaksoinen, asetta on hiomena yhdestä laidasta kulutettu ja toisessa on pitkä lohkeama. Räänön talon pellostä kyntäessä löydetty.

45. Tasataltan teräpuolta kappale, 74 mm. p., 60 mm. l., 16 mm. pks., laskee hyvin loivaan terälle, josta se on pahasti lohkeillut, niinkuin muualtakin. Saman talon Suovieren torpan pellostä, 2 korttelin syvyydestä löydetty.

46. Kirves, 142 mm. p., terän puolelta 61 mm. l., varrelta kapeampi, 27 mm. pks., teränsuu kaareva; ase on lohkeilemisesta ja nähtävästi myöskin voleskelemisestä pahasti turmeltunut. Kalajan rannalta, Wedenpään talon pellostä 5 vuotta sitten kyntäessä löydetty.

47. Kirves, 117 mm. p., 43 mm. l., 30 mm. pks., aseesta on pitkin pituutta melkein puoli aseeseen kulkeva sälö lohjennut. Saman talon pellostä löydetty.

Nivala.

48. Tasataltta, 91,5 mm. p., 31-24 mm. l., 7 mm. pks. terä verrattain hyvin säilynyt, vaan varrelta

2477.

Nivala.

ase lohkeillut ja sälöillyt. Nivalan Karvos -
perältä, Kivirinnan talon pirttiperän pellosta
löydetty,

49. Kourutaltta, 108 mm. p., terältä 38 mm. l.,
kapenee pitkin pituuttansa varrelle, 24 mm.
pks.,; poikkil , väri mustahko, kourun vas-
tainen puoli hiukan pullo; terä murennut, laidoissa
doissa lohkeamia, saatu Nivalan Välikylästä,
josta sen on löytänyt entinen sotamies Matias
Skans, "ase lienee Saloisista kulkeutunut" .
"Sillä jos kirveen hioo, niin niityn perkkiö
ei puita kasva", oli antaja Jafet Skans va -
kuuttanut.
50. Tasataltta, 120 mm. p., keskipaikoilta 37 mm.
l., 14 mm. pks., ase on laidasta pitkin mat-
kaa lohjennut, se näyttää laskeneen kummasta-
kin päästä terälle, jotka nyt ovat turmeltu -
neet. Välikylästä. Ohtaman talon pellosta o-
jaa kaivaessa löydetty.
51. Tasataltta, 65 mm. p., terältä 25, varrenpäästä
15 mm. l., 9 mm. pks., poikkil. , ja ;
terän puolelta ase vähän rapistunut."Sanottiin
käytetyn Nivalan ensimmäistä kirkkoa rakenta-
essa". Junnon talon pellosta Välikylästä löy-
detty.
52. Laidasta lohjennut ase, kivikuokka (?), "ruo-
jut lestin muotoinen", toiselta puolen tasai-
nen, toiselta pyöreäharjainen, 143 mm. ptk.,
paikoin 43 mm., l., 15 mm. pks., terä ollut hy-
vin kaareva. Nivalan kirkonkylästä Hyyppylän

2477.
Nivala.

talon pellosta löydetty.

53. Tasataltta, 72 mm. p., terältä 25, varren päästä lähes 20 mm. l., 10 mm. pks., poikkil. , terä eheä, laskee loivaan, vaan on suulta jyrkistynyt laskussa, Samasta pitäjältä Välikylästä Kuuselan torpan tuvan päästä löydetty. (valok.V.A. 7:5).
54. Tasataltta, 101 mm. p., terältä 42 mm.l., varrelta kapeampi, 12 mm. pks., terä loiva laskuinen, suulta jyrkkä; varrelta ase lohkeillut. Puolen kyynärän syvyydestä, ojaa kaivaessa löydetty Nivalan kirkonkylästä Jyrkön talon maalta.
55. Kourutalтта, 73 mm. p., 39-41 mm. l., 22 mm. pks. poikkil. , kourun vastainen puoli kulmikkaasti harjalla, väri musta, Nivalan Konttipuolelta, "Piisijärven" länsirannalta löydetty.
56. Tasataltta, kummastakin päästä teroitettu, 120 mm. p., 31-25 mm. l., 24 mm. pks., poikkil. ; toisen terän laskulla ikäänkuin kourun alkua, toinen terä laskee kummaltakin puolelta epätaisisesti, molemmat terät lohkeilleet. Palosaaren talon pellosta, ojaa kaivaessa $\frac{3}{4}$ kyyn. syvästä löydetty.
57. Tasataltta, 83 mm. p., 45-43 mm. l., 12 mm.pks. poikkil. ; terä pahasti lohkeillut, laskulla ikäänkuin pieniä kouruntapaisia. Nivalan Wälikankaan seuduilta kaun aikaa sitten löydetty.
58. Tasataltta, 124 mm. p., terältä 48, varrelta 52 mm. l., 17 mm. pks., poikkil. ; väri harmaa. Nivalan kylästä Haapalan talon pellosta löydetty.
59. Tasataltta, 88 mm. p., terältä 47 mm. l.,

2477.

Nivala.

varrelta kapeampi, 12 mm. pks., terä melkein eheä, terävä, lasku viertävä, varrelta ase törkeätekoinen. Koken talon kuokospellosta, oja - pakasta kuokkiessa löydetty.

60. Molemmista päistä pahasti turmeltunut kiviase, kuokka (?), 153 mm. p., 47 mm. l., 45 mm. pks., väri mustahko. Ainasojan pellosta löydetty.

61. Iso tasataltta, 198 mm. p., terältä 80 mm. l., kapenee varrelle, 24 mm. pks., poikkil. ; ase terältä, varsinkin laskun vastaiselta puolelta, lohjennut ja varren päästä lohkiellut; muuten yleensä silitetty. Löydetty samasta paikasta kuin edellinenkin.

62. Tasataltta, molemmista päistä teroitettu, (valok.V.A.)
(6:19)
92 mm. p., 30-26 mm. l., 14 mm. pks., väri musta, toinen terä suusta "keritsimen terällä", toinen murennut; muuten ase yleensä silitetty. Nivalan kylästä Haapalan talon pellosta Nivalan pitäjästä, josta n:ot 48-62.

Haapavesi.

63. Tasataltta, 73 mm. p., 31-22 mm. l., 12 mm. pks. musta, terän lasku hiukan epätasainen; lohkeamia laidoissa.

64. Tasataltta, 45 mm. p., terältä 41 mm. l., kapenee varrelle, 11 mm. pks., musta, -näköön sivulta katsoen; terä laskee hyvin loivaan.

65. Tasataltta, 79 mm. p., 28-23 mm. l., 15 mm. pks., terän lasku pitkä, epäselvä, terä "keritsimen terällä", poikkil. ; ase varsi-

2477.
Haapavesi.

puolelta törkeätekoinen, lohkeillut. Löydetty samoin kuin kaksi edellistä asetta, noin 40 vuotta sitten Haapavedeltä Manninmaan talon pellostasta.

66. Tasataltta, 154 mm. p., 42=31 mm. l., 20 mm. pks., poikkil. ; terän lasku epäselvä, viertävä. Haapavedeltä Rytbyn perältä Rytbyn talon pellostasta löydetty.

67. Tasataltta, 150 mm. p., terältä 58 mm. l., kapenee melkoisesti varrelle, joka on hyvin törkeää tekoa ja röykkelöinen, 28 mm. pks., terä loiva laskuinen "keritsimen terällä", vähin lohkoillut. Pirnesjärven rannalta, Kivilahden talon pellostasta.

68. Tasataltta, 90 mm. p., 44 mm. l. terältä, varrelta kapeampi, 14 mm. pks., terä kummaltakin puolelta keritsimen terällä, lohkeama keskellä terää. Haapaveden Vaitiniemeltä Niemen talon pellostasta.

69. Teränpuoli kivikuokkaa (?), 130 mm. ptk., katkeamalta 52 mm. l., 37 mm. pks., poikkil. ; terä suippo, "kapean anturakengän-leston näköinen. Löydetty 20 vuotta sitten Haapaveden Sonnin tallostasta.

70. Kourutaltta, 84 mm. p., terältä 41, katkeamalta 47 mm. l., 22 mm. pks., kouru pitkä, loivalaskuinen, terä murennut, ase varrelta nähtävästi katkennut.

Pulkkila.

71. Kaksoistaltta, 121 mm. p., 23-25 mm. l., keskeltä hiukan leveämpi, 18 mm. pks., poikkil,

2477.
Pulkkila.

puoliympyräinen, väri musta, kouru pitkä, loivalaskuinen, terä kaareva, tasaterä laskultaan epäselvä, "keritsimen terällä"; terien vastaiselta puolelta ase mykevä. "Makkospellosta" Pulkkilasta, Leskelän kylän Vesalan talon luota jokitörmästä löydetty.

72. Tasataltta, 114 mm. p., terältä 45 mm. l., 21 mm. pks., poikkil. ; terän lasku hiukan epätasainen, terä varsinkin alapuolelta lohkeillut. Pulkkilasta Pasköjan kylästä Matintalon pellosta löydetty.

73. Tasataltta, molemmista päistä teroitettu ; 91 mm. p., 23-10 mm. l., 13 mm. pks., leveämpi terä viisto; muuten ase epätasainen, vaikka yleensä silitetty. Saman Paskojan kylän Lahen talon seudulta löydetty jo aikoja sitten , "ja karhun hampaan ja vanhan rahan kanssa taikakaluna käytetty".

74. Tasataltta, 67 mm. p., 46 mm. l., 16 mm. pks. terä laskeenepätasaisesti ja on keskeltä lohkeillut; varsiosaltansa, josta ase on katkenut, on se hyvin törkeätekoinen, ihan sievistämätön, Löydetty Ojantakasen kankaalta Pulkkilasta, josta n:o 71-74.

Kestilä.

75. Kourutaltta, 207 mm. p., terältä 46 mm. l., kapenee pitkin pituuttansa varrelle, 32 mm. pks., poikkil. ; väri mustahko, terä murennut, toisessa laidassa syvä lohkeama, kourun vastainen puoli mykevä. Tämä "kivärin puhdistus liippa" on kauvan aikaa sitten löy-

2477.
Kestilä.

detty Kestilästä, Kestilän talon seuduilta.

76. Tasataltta, 155 mm. p., terältä 66 mm. l., kapenee tasaisesti varrelta melkein suipoksi, 18 mm. pks., poikkil. ; terän lasku hyvin loiva, ase on etupuolelta hiukan pronssikeltin malliin muodosteltu, alta on se louhoksilla ja silittämätön. Löydetty samalta paikalta ja samaan aikaan kuin edellinen ase.
77. Kirveen teräpuoli, 66 mm. p., terältä 69 mm. l. 17 mm. pks., ase on varrelta limiin katkennut, lohoksilla, terä laskee toiselta puolelta ja on suulta hiukan kaareva. Kestilästä Makkolan talon seuduilta kauvan aikaa sitten löydetty.
78. Tasataltta, 104 mm. p., 34-22 mm. l., 14 mm. pks., poikkileikkaus kulmikas, suorakulmainen väri musta, terän lasku loiva, lohoksella, suulta "keritsimen terällä", laidassa pieni lohkeama. Löydetty 10 vuotta sitten.
79. Tikarin terää pieni sirpale, 55 mm. p., 16 mm. l., lähes 3 mm. pks., "Ollut eheänä muuten yhdellainen kuin kuva n:o 19 kirjassa" Suomen asukkaat pakanuuden aikana, kirj. J.R. Aspelin" vaan on ollut kahta päätä terävä". Löydetty Kestilästä Katajamäen Junnon talon peltoon ojaa kaivaessa.
80. Iso taltantapainen kiviase, 243 mm. p., terältä 86 mm. l., kapenee pitkin pituuttansa varrelle 21 mm. pks., poikkil. ; Asetta on terältä kummaltakin puolelta hyvin lyhyeltä epäta- saisesti teroitettu, muuten on se ihan kerras-

2477.
Kestilä.

saan silittämätön ja muodostamaton, ikään-
kuin kivenlaidasta reväisty sälö. Löydetty sa-
moilta paikoilta kuin edellinen n:o.

Kärsämäki.

81. Tasataltta t. kaavinase, 65 mm p, terältä 42 mm
l, 13 mm pks, poikkil. , väri harmaa; terä
laskee molemmilta puolilta, toiselta pitkään,
toiselta lyhyeen ja jyrkkään; suulta terä eheä,
vähän kaareva.

82. Samantapainen kiviase kuin edellinenkin, 84 mm
p, terältä 47 mm p, 17 mm pks; terä viertää toi-
selta puolelta loivaan, toiselta laskee se joten-
kin jyrkkään, teränsuu on kaareva; varrelta ase-
lovinen ja törkeä. Löydetty edellisen kanssa yh-
dessä kyntömullan rajasta", Laitilan talon pel-
lostä, Venetpalon kylästä Kärsämäeltä.

83. Oikokirves, 163 mm p, terältä 71 mm l, kapenee
varrelle, 30 mm pks, laskee loivaan kummaltakin
puolelta terälle, joka on jotenkin suora suultan-
sa ja eheä, varrelta on ase lohoksilla ja silittä-
mätön.

84. Kourutaltta, 171 mm p, terältä 52 mm l, kapenee
varrelle, 21 mm pks, kouru hyvin matala, leveä;
terä laidoilta vähän murennut, poikkil. ; ase
muuten yleensä silitetty, varren päästä nähtävä-
sti hiukan vuoleskeltu. Löydetty yhdessä edellisen
aseen kanssa Venetpalon kylästä Kärsämäeltä
Mäkelän talon seuduilta.

85. Reikäkivi, 116-103 mm läpimitaten, 75 mm pks, rei-
kä samalta puolelta kehrotettu, 38-16 mm laaja,
suista. Kivi näyttää olleen jotenkin pyöreä, vaan
on siitä nyt yhdeltä puolelta lohkeillut ja mu-
rennut kappaleita. Pinnalla näkyy yltäyleensä
viivakoristuksia () , Tähän "käärmeen käräjä-
kiveen" ovat "käärmeet kielillään nuo urat teh-
neet". Löydetty Kärsämäeltä Kuposperältä Kuposen
talun luona olevan kivikankaan torpan maalta.

Piippola.

86-87. Kaksi litteää reikäkiveä, toinen noin 117 mm
läpimittaa, pyöreä 25 mm pks, kahdelta puolen
kehrotettu, pyöreähkö reikä keskellä , toinen n.
125 mm läpimittaa, paksummalta laidalta yli 30mm
pks, hiukan toisessa syrjässä kahtaalta, vinoon
kehrotettu pieni reikä, molemmat kivet ovat hy-
vin törkeätekoisia, ihan silittämättömiä. Löydet-

2477.
Piippola.
ty Piippolasta Pyhännän järven lounaisrannalta Pössärin niemeltä. Kolmas "sirompitekoinen" kuuluu löydetyn samasta paikasta, vaan on jo kadonnut.

Haapajärvi.
Samaan kokoelmaan kuuluvat vielä seuraavat kiviesineet:

88. Värttinäkivi, 58-52 mm läpimitta, 7 mm pks; reikä 9 mm laaja, pyöreä. Tämä "käärmeen kärjäkivi" on löydetty Haapajärven pitkältä kankaalta, Haaskan ylälaelta "ennen vanhaan" ja kauvan säilytetty Wäntölän talossa Kätkytniemellä Pyhäjärvellä.

Haapavesi.

89. Värttinäkivi, "käärmeen kärjäkivi" 38-35 mm läpimittaa, 18 mm pks, reikä suista 12 mm laaja; Löydetty Haapavedeltä, Mustikkamäeltä. Säilytetty kummana, - ei taikakaluna!

Pyhäjärvi.

90. (Napin) muottikivi, 88 mm p, 60 mm l, 22 pks, muotit kummallakin puolella kiveä. Kyntäessä löydetty Toivolan talon pellosta Pyhäjärvellä. Löytöpaikka näyttää ennen olleen asumus.

Haapavesi.

91. Ohut kiviliuska, 90 mm p, 46 mm l, toista mm paks, sivulta katsoen -näköön. Vetomullan seassa kulkeutunut Haapaveden Sonnin talon kujalle. "Ollut ehkä metsästäjän taikakaluna" (?).

Pyhäjärvi.

92. Ruskeakivisen renkaan puoliskon näköinen, kahdeksi katkennut esine. Löydetty Pyhäjärven Tikkanan niemeltä Niemen talosta.

Myöhemmän aikaisia, rauta y.m. esineitä Haapajärven kihlakunnasta:

Pyhäjärvi.

93. Petkeleen terä, nelisulkainen, ristisuinen (+), varsiputkella varustettu. Saatu Pyhäjärven Särkijärveltä saman nimisestä talosta. "Talon kaluna siinä kauan kulkenut polvesta polveen".

2477.
Pyhäjärvi.

94. Rautakirveen teräpuoli, silmää myöten, ollut nähtävästi varsisuojuksella varustettu, sivulta päin -näköön. vivahtava. Pyhäjärveltä Parkkimajärven rannalta Tulpon talon pellostosta löydetty, muutamia vuosia sitten.
95. Rautakirveen teräpuoli silmää myöten, sivulta päin -näköön. Saman Tulpon talon maalla olevan Niskaniemen torpan pellostosta löydetty.
96. Samasta paikasta kuin edellinen ase, on löydetty eheä kirves, silmä varsisuojuksella varustettu, terä hiukan piilun malliin levenevä, niinkuin seuraava: -sivupiirros hiukan osoittaa.
97. Rautainen hiilikauha, varsinensa 120 mm. p., pesä 43 mm. p., 41 mm. l., pyöreähkö, edestäpäin katsoen on se ja laidasta -näköön, siis varsi kulkee pesän kanssa melkein yhteen suuntaan.

- Haapajärvi. 98. Puiset napinvalimet, pyöreät 65 mm. läpimitä; itse muotti pyöreä, 36 mm. läpitsensä; puoliskot puunauloilla toisiinsa liitetyt; valuaine neliskulmaisesta suppilomaisesta reijästä muottiin kaadettu. Kulkenut romujen joukossa Haapajärvellä, Oksavan rannalla, Niemen talossa. "Muotista puuttuu kupariraha suuremmasta uurnasta, johon on ollut piirrettynä kaikenlaisia koristuksia. Kuparirahan uurnat ovat olleet erillaiset napille, erillaiset riskulle, joita näissä valimissa on myös val-

2477.
Haapajärvi.

mistettu."

99. Samasta talosta on löydetty puinen viinaratti n. 65 mm. laaja suusta, pyöreähkö; laidasta ja suusta katsoen antavat nuo piirustukset hiukan viittausta esineestä.

100. Messinkinen rengasmainen esine, ehkä jonkunlaisen astian suulla pidetty, jota varten siinä on hiukan reunaa alaspäin; lieri 8 mm. leveä; -päältä, -sivulta katsoen. Pakolan talon pellosta, Nivalan ja Haapaveden rajalta rinnakkain erään nykyään kadonneen kiviasheen kanssa.

Reisjärvi.

101. Tykin lavetin osa, 163 mm. p., 122 ja 76 mm. l., varressa kahden puolen reijälliset korvat edestä katsoen , toisesta päästä puoliympyräinen, toisesta -näköinen, sivulta - näköön, Löydetty Reisjärveltä "Skampi" paikalta noin 1/2 kyynärän syvyydestä.

Nivala.

102. Pistooli, perä messinkiheloilla ja leikkauksilla koristettu; messinkinen suojakaari sijoil tansa irti ja perähäntä poikki sekä ruuvi poissa, tukki laidasta turmeltunut, lataustikka puusta. Nivalan pitäjän Välikylästä, Taanilan talosta saatu; siihen ostettu laukkuryssältä.

Pulkkila.

103. Oulun sorvari ammattikunnan sinetti, saatu yliopp. Sandström' iltä Pulkkilasta. Ollut ennen säilytettynä Oulussa sorvari Holmbergillä, joka on ollut mainitun ammattikunnan viimeinen puheenjohtaja.

104. Pyöreä, sisältä ontelo, toisesta päästä kolmisulkainen rautapuikko, reikä toisessa päässä

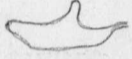
2477.
Pulkkila.

ja pieniä reikiä laidoissa jaayksi terälläkin
Löydetty Vornan sillan luota Pulkkilasta.

Kärsämäki.

105. Pertuuska, iso, terä 415 mm. p., -
näköön sivulta katsoen. Saatu Saviselistä
Niemiahon talosta.

106. Rautakirves, isosilmäinen, silmän sivuilta
jatkuvat varrelle korvakkeet kummallekin puo-
lelle, terä levee äkkiä suulta;   -
näköön sivulta ja päästä katsoen. Saatu Kärsä-
mäeltä Sydänmaan kylästä Kyllölän talosta. Te-
rä on löydettäissä ollut pitempi vaan on pajas-
sa hokkapuolelta lyhennetty.

107. Pertuuska, terä 275 mm. p., kaareva -
näköön sivulta katsoen. Saatu Kärsämäeltä Ne-
vanperän Heikkilän talosta, jossa se on kau-
van aikaa ollut säilössä.

2478.

Yliopp. A. Castrénin ja Aleks. Ing-
manin kesällä 1886 Suomen Muinaismuistoyhtiön
stipendiatina Salon kihlakunnasta keräämät esi-
neet, jotka museoon tulivat seuraavana syksynä
Hist. Etn. M:n verif. s. 116.

K i v i k a l u j a .

Rautio.

1. Soikea reikäkiivi, 145 mm. p., 112 mm. l. ,
75 mm. pks., keskellä kahtaalta kehrotettu ,
suilta 50, keskeltä n.28 mm. laaja pyöreä rei-
kä. Löydetty maasta Raution kirkonkylästä Nie-
melän talosta 3 virstaa etelään päin kirkolta
talon sijaa perkattaessa.